

Chiny publikują białą księgę nt. strategii wojskowej

Marcin Kaczmarek

Pod koniec maja Chiny opublikowały dziesiątą już, ukazującą się co dwa lata, białą księgę dotyczącą bezpieczeństwa pt. „Chińska strategia wojskowa”. Dokument zawiera diagnozę obecnej sytuacji Chin w dziedzinie bezpieczeństwa, wskazując na rosnącą liczbę lokalnych wyzwań przy ogólnie pokojowej sytuacji globalnej. Definiuje on zadania dla chińskich sił zbrojnych, z których najważniejszym pozostaje podtrzymanie przywództwa Komunistycznej Partii Chin oraz „systemu socjalistycznego z chińską specyfiką”. Strategia wskazuje także kierunki zmian w strukturze chińskich sił zbrojnych. Mimo że biała księga jest silnie nacechowana ideologicznie, pokazuje aktualne rozłożenie akcentów w chińskiej polityce zagranicznej i bezpieczeństwa oraz pozwala na rekonstrukcję obrazu świata chińskich elit.

Komentarz

- Biała księga stanowi odzwierciedlenie dokonujących się zmian w chińskiej polityce bezpieczeństwa i jest sygnałem politycznym wysłanym na zewnątrz. Głównymi adresatami są Stany Zjednoczone, Japonia oraz niewymienieni z nazwy sąsiedzi Chin w Azji Wschodniej. Wszystkie te państwa są oskarżane o naruszanie chińskich interesów, w tym suwerenności na morzach Wschodnio- i Południowochińskim.
- Najważniejszym przekazem płynącym z białej księgi jest zaakcentowanie wagi obrony interesów Chin na morzach i oceanach. Dokument stwierdza, że konieczne jest porzucenie „tradycyjnej mentalności”, uznającej prymat polityki prowadzonej na kontynencie nad polityką morską. Marynarka wojenna powinna przejść od obrony wód przybrzeżnych do ochrony mórz otwartych. Takie podejście stanowi zapowiedź bardziej aktywnej polityki bezpieczeństwa i sugeruje wzrost chińskiej asertywności w sporach terytorialnych na morzach Wschodnio- i Południowochińskim. Uwypuklenie roli marynarki wojennej stanowi także odpowiedź na poszerzanie się zakresu chińskich interesów polityczno-gospodarczych w skali globalnej, w tym realizowaną koncepcję morskiego Nowego Jedwabnego Szlaku. Wskazuje się przy tym na konieczność zwiększenia stopnia mobilności chińskich sił lądowych oraz podkreśla, że siły powietrzne powinny obok zdolności defensywnych rozwijać także ofensywne.
- Szczególnie dużą wagę Chiny przywiązują do rosnącej roli cyberprzestrzeni w polityce bezpieczeństwa. Strategia kładzie nacisk na konieczność przygotowania się do prowadzenia działań ofensywnych i obronnych w cyberprzestrzeni oraz w sferze informacyjno-propagandowej w przypadku potencjalnego lokalnego konfliktu.

- Strategia obrazuje dwoisty charakter chińskiego myślenia o otoczeniu międzynarodowym. Z jednej strony dokument wskazuje na rosnące powiązania gospodarcze i polityczne Chin ze światem zewnętrznym, w tym z państwami zachodnimi oraz powiązanie rozwoju Chin z rozwojem globalnym. Z drugiej strony wśród chińskich elit utrzymuje się mentalność „oblężonej twierdzy”. Dokument wskazuje na zagrożenie „separatyzmem” na Tajwanie, w Tybecie i Xinjiangu oraz podkreśla, że „siły antychińskie” nigdy nie zrezygnowały z prób wywołania w Chinach „kolorowej rewolucji”.